

швидкість статевих рефлексів і якісні показники еякулятів залежать від їх живої маси – так, повноцінний прояв локомоторного рефлексу відмічено у групах, де жива маса кнурів становила 125-300 кг та 301-350 кг, тоді як значне збільшення тривалості даного рефлексу відзначалося у групі, де жива маса кнурів перевищувала 350 кг. Тривалість парувального та рефлексу еякуляції була найвищою у групі, де маса кнурів становила 301-350 кг. Однак найтриваліший повний статевий рефлекс виявили у кнурів, жива маса яких перевищувала 350 кг. Зазначимо, що рухливість сперміїв і збереження акросом практично не пов'язані з живою масою кнурів, при цьому абсолютний показник виживання та резистентність сперміїв збільшувалися зі зростанням живої маси кнурів (Курипко, 2009). В цілому відмітимо, що зниження відтворної здатності значною мірою пов'язано з порушеннями копуляційної функції у кнурів, обумовленої ослабленням або відсутністю ерекції, гіпотенцією (Науменко, 2014).

Висновки. Численні фактори впливу на репродуктивну функцію кнурів викликають зміни їх статевої поведінки, що позначається на прояві статевих рефлексів. Особливе значення мають вік і жива маса плідника, які слід враховувати за розроблення корегувальних схем статевої функції.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ МЕДУ ОТРИМАНОГО З КОЧОВИХ ПАСІК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Нестерук Н.В., здобувач вищої освіти факультету ветеринарної медицини,
Науковий керівник – Лецова М.О., к. вет. н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Вступ. Протягом тисячоліть людство використовує мед в якості продукту харчування і в медичних цілях. Мед містить речовини, що володіють протизапальними і бактерицидними властивостями, біогенні стимулятори, тобто речовини, що підвищують життєдіяльність організму. Ветеринарно-санітарна експертиза та оцінка якості меду дозволяє з'ясувати його натуральність, склад, властивості й виключити наявність шкідливих речовин (антибіотиків, пестицидів, тощо) і збудників хвороб бджіл. Актуальною є проблема забруднення меду чужорідними речовинами хімічного і біологічного походження, так як через мед передаються інфекційні та інвазійні хвороби бджіл. Також мед з вадами чи фальсифікований втрачає свої лікувальні властивості, може виявитися токсичним. Оскільки мед вживається людиною без попередньої обробки, до його якості та безпечності висуваються особливі вимоги. Тому **метою** нашого дослідження було проведення ветеринарно-санітарної експертизи меду відібраного з кочових пасік Дніпропетровської області.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведені в Криворізькій міжрайонній державній лабораторії державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Досліджували три проби домашнього меду отриманого в травні-липні 2022 року. Перша проба – мед малиновий, медоноси: малина, терен, друга проба – мед липовий, медоноси: липа, степові трави, третя проба – мед різнотрав'я, медоноси: акація, сади, рапс. Проби відібрані на сімейних кочових пасіках у Дніпропетровській області. Якість меду визначали відповідно методикам, описаними в ДСТУ 4497:2005. У меді визначали: органолептичні показники, механічну забрудненість, фізико-хімічні показники якості меду: вологість, кислотність, діастазне число, наявність гідроксиметилфурфуролу, проводили мікроскопію всіх зразків. Проби для аналізу відбирали в присутності власника з кожної одиниці упаковки, представленої на експертизу, за умови відповідності тари санітарним

вимогам. Для відбору проб рідкого меду застосовували алюмінієву трубку діаметром 10-12 мм, а меду щільної консистенції – використовували шуп для масла, який занурювали похило від краю тари до центру, на всю її глибину. Для дослідження відбирали разові проби меду масою 200 грам з кожної доставленої одиниці упаковки.

Результати дослідження. При проведенні ветеринарно-санітарної експертизи меду, його досліджували органолептично. *Колір меду.* Перша та друга проба мали світло-бурштиновий колір, а мед третьої проби – безколірний. *Аромат:* запах природний, відповідає ботанічному походженню, приємний, ніжний, «медовий», особливо у третьої проби, без сторонніх запахів. Під час дослідження смаку меду встановили приємний, солодкий присмак, відчували подразнювальну дію на слизову оболонку гортані – терпкість меду, що відбувається під дією інвертованих цукрів. *Консистенція* першої і третьої проби – в'язка, на шпателі значна кількість меду стікає великими, рідкими, витягнутими краплинами. Консистенція другої проби – розшарована, верхній шар рідкий, а нижній – закристалізований. При визначенні механічної забрудненості встановили, що сторонні частинки видно неозброєним оком, спостерігали пилок та шматочки стільників. Мед з такою забрудненістю не повинен реалізовуватися, він потребує очистки.

Фізико-хімічні дослідження меду проводили для об'єктивної оцінки якості меду. Визначали вміст води по *індексу рефракції*, використовували рефрактометр марки УРЛ. Результати дослідження: перша проба – індекс рефракції при 20°C – 1,4850, що в результаті становить 20,6 % вологості. Друга проба – індекс рефракції при 20°C – 1,4880, що в результаті становить 19,4 % вологості. Третя проба – індекс рефракції при 20°C – 1,4880, що в результаті становить 19,4 % вологості. Тому за цим показником всі три проби відповідають вимогам першого сорту.

Загальну кислотність вираховували по кількості мл 0,1 % розчину їдкового натрію, витраченого на титрування 100 г меду. Ця величина залежить від вмісту в меді різних кислот, солей, білків і діоксиду вуглецю. В результаті нашого дослідження загальна кислотність усіх проб становила 2 нормальних градусів кислотності.

Визначення діастазного числа – метод заснований на колориметричному визначенні кількості субстрату, розщепленого в умовах проведення ферментативної реакції, і подальшому вирахуванні діастазного числа. Під час дослідження вираховували діастазне число трьох проб меду: перша проба – 10,9 од. Готе; друга проба – 17,9 од. Готе; третя проба – 10,9 од. Готе. Тому проби № 1 і 3 відповідали меду першого сорту, а зразок меду № 2 відповідав меду вищого сорту.

Гідроксиметилфурфурол – це токсична нестійка сполука, що утворюється в результаті взаємодії деяких цукрів і кислот. У свіжому меді вміст цієї речовини незначний (не більше 25 мг у 1 кг). *Вміст гідроксиметилфурфурола* збільшується при додаванні штучно інвертованого цукру, патоки, при тривалому або неправильному зберіганні і розігріванні меду при температурі понад 45°C. Метод визначення заснований на утворенні в кислому середовищі сполуки гідроксиметилфурфурола з резорцином, забарвленого в вишнево-червоний колір. За результатами нашого дослідження зробили такі висновки: проби № 1 та № 2 – показали позитивний результат, що вказує на те, що закристалізований мед нагріли для зручної розфасовки, або мед старий. Проба № 3 має – негативний результат, що свідчить про відсутність гідроксиметилфурфурола.

Мікроскопію меду використовували для визначення складових компонентів. Під час мікроскопії мазків досліджуваного меду в усіх трьох пробах виявлені кристали глюкози, зірчастої форми, а також уламки, грані кристалів і бульбашки повітря, що свідчить про натуральне його походження.

Висновок. Після проведеної ветеринарно-санітарної експертизи трьох проб меду, зроблений висновок: мед натуральний, всі розглянуті зразки містять сторонні механічні домішки. За фізико-хімічними показниками лише проба меду № 3 відповідає меду першого сорту. Проби меду № 1 та 2 за показником діастазного числа і по наявності гідроксиметилфурфурола не відповідає вимогам ДСТУ 4497: 2005. Партію меду за пробою

№ 3 можна випускати в реалізацію без обмежень при подальшому правильному зберіганні до його реалізації.

ПОРУШЕННЯ РЕГЛАМЕНТУ ПРОФІЛАКТИЧНИХ ПРОТИПАРАЗИТАРНИХ ОБРОБОК СОБАК

*Нікіфорова О.В., к. вет. н., доцент,
Мазанний О.В., к. вет. н., доцент,
Макарова К.С., студентка 6 курсу ОР «Магістр»
ixodes1795@gmail.com,*

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Захворюваність серед цуценят на паразитози завжди була актуальною проблемою. До ветеринарних клінік часто звертаються власники собак, яких нещодавно придбали у заводчиків, з симптомами розладів травлення, що є основними клінічними ознаками за гельмінтозів. На жаль, в Україні не має чіткого контролю за розведенням і утриманням тварин, тому деякі власники нехтують обробками за різних причин. Натомість отримують клінічно не здорових щодо екто- та/або ендopаразитозів тварин, що може спричинити ускладнення епізоотичної ситуації. Особливу небезпеку становлять зооантропонози. До спалахів таких хвороб як: токсокароз, трихуроз, дипілідіоз, гіардіоз, криптоспоридіоз, трихомоноз та інших призводить скупчене утримання та недотримання санітарно-гігієнічних заходів у розплідниках [1, 2].

Мета – з'ясувати наслідки не систематичного застосування протипаразитарних профілактичних обробок собакам різного віку.

Матеріали і методи. Дослідження проводили у 2022–2023 роках на базі «Ветеринарного госпіталю» (м. Харків). З характерними для паразитарних хвороб клінічними ознаками досліджено собак наступних порід: вельш коргі пемброк (6 місячного віку), французький бульдог (3 місяців), німецька вівчарка (10 місяців) та курцхаар (2 років). Під час вивчення анамнезу з'ясовано, що всіх тварин не регулярно обробляли від екто- та ендopаразитів. Вельш коргі дегельмінтизували двічі комплексним препаратом «Дронтал плюс» («Bayer») і регулярно обробляли проти ектопаразитів препаратом «Сімпаріка» («Zoetis»). Цуценя породи французький бульдог не отримувало препаратів для профілактики паразитозів. Німецьку вівчарку дегельмінтизували «Енвайром» («Arterium») кожні 3 місяці, а від ектопаразитів купали шампунем «Люкс» («Природа»). Курцхаару щоквартально згодовували від ектопаразитів препарат «Бравекто» («MSD Animal Health»), а дегельмінтизували кожні 6 місяців «Дехінелом плюс» «KRKA».

Для діагностики у тварин паразитарних хвороб та вторинних пошкоджень було проведено клінічне і біохімічне дослідження крові, імунохроматографічне тестування для виключення вірусних хвороб, ПЛР-діагностику, дослідження змивів з товстого відділу кишечника і фекалій за стандартизованим методом Фюллеборна.

Результати. Під час клінічного огляду цуценяти породи вельш коргі температура у нього знаходилася в межах фізіологічної норми 38,6 °С, тургор шкіри знижений, ознаки дистрофії, болючість черевної стінки, останні 3 місяці спостерігали періодичну діарею і відмову від корму. Відібраний матеріал (фекалії та сироватку крові) для діагностики захворювань, спричинених паразитами та найпростішими відправляли у лабораторію «Бальд» (м. Київ) для ПЛР-діагностики щодо: гіардіозу, криптоспоридіозу, неоспорозу та кишкових гельмінтозів. За результатами досліджень виявлено ДНК гіардій і *Cryptosporidium*